

SZÁVAI GÉZA

A lábnyomok

„Lehet, hogy ezer meg ezer ilyen lábnyom van”
(Karel Čapek: A lábnyom I.)

LÁBNYOM HÓMEZŐBEN

Elmondok neked egy esetet.

Havazik, egy ember megy az úton, Bourának, mert neve is van, hívják.

Szóval, megy ez a Boura a havazásban, mely gyérül, aztán teljesen megszűnik, és őt furcsa érzés fogja el, hogy lépései hosszú sorával éppen ő jelöli meg elsőnek a fehér tájat.

De szemben, az országúton egy fázósan összehúzódkodó fekete alak közeledik feléje; hosszú láncként lábnyomok futnak majd egymás mellett, keresztezik egymást, és ráfröcscentik az első emberi zűrzavart az érintetlen fehér táblára.

Ráduly József nem „elmond”, nem keresgéli a szavakat, hanem ontja, szórja őket. Szóhavazás.

De figyelj csak, a szembejövő alak megáll, még mindig havas a bajusza, és mereven néz valamit az országút széléről nem messze a hóban. Boura meglassítja lépteit, és ő is az idegen tekintetének irányába néz. A két lábnyomlánc találkozott egymással, és véget ért.

– Látja ott azt a lábnyomot? – szólalt meg az idegen, és egy pontra mutatott, mintegy hatméternyire az országút szélétől.

– Látom – felelte Boura. – Egy ember lábnyoma.

– Igen, de hogy került oda?

Valaki járt arra, akarta mondani Boura, de nem mondta ki, mert csak egyetlen lábnyom volt a behavazott mezőn; sem előtte, sem utána nem volt semmi; a lábnyom világosan, éles kontúrokkal rajzolódott ki a hóban, de magányosan; semmi se vezetett hozzá, semmi se vezetett el tőle.

– Hogy kerülhetett oda? – csodálkozott Boura, és a lábnyom felé akart indulni.

– Várjon – szólt az idegen –, fölösleges nyomokat hagyna a hóban, és mindent összekuszálna. Rá kell jönnünk a nyitjára – tette hozzá ingerülten –, mi csoda dolog az, hogy valahol csak egyetlen lábnyom legyen.

Mit szólsz hozzá?

– Szép. – Őszintén mondom.

Hiszen ezt mindenki mondhatja őszintén.

– Mi szép?

– Hát az ilyen magányos lábnyom a behavazott mező közepén.

– Ühüm – Ráduly József a pipáját babrálja, s úgy bámul ki az ablakon, mintha helyben szemléltetné is a nyomot...

„Koma, meg se tudnád mutatni azt a lábnyomot”, mire kimennének, belepné a mind sűrűbben hulló hó.

– S azonkívül, hogy szép, mi a véleményed róla?

–Mi legyen?! Szép. Szép. És kész... Isten, isten!

A szilvapálinka végighavaz – belülről. Bepólyázza pattanásig feszült testemet, inaimat, izmaimat. Egyre puhábban, kényelmesebben viselem el magam.

Kék szilvának pálinkája, bár kristályosan tiszta, mint a víz, kétségtelenül: kékes. A belém havazó fehér pálinkapelyhek kékesfehérek, mint az ablaküveg, mint a völgy hava.

A cseresznyepálinka rózsaszínt havazna.

Egy rakás rózsaszín szerencsétlenség.

– Mégis, szerinted elképzelhető? – erősködik, mindig erősködik Ráduly József.

– Már miért ne? Itt egy rózsaszínű hókupac, amott egy magányos lábnyom.

– Rosszul tettem fel a kérdést. Azt mondd meg, hogy szerinted egy ilyen lábnyom valóságos is lehet?

– Százféleképpen is odakerülhetett.

– Na, nem. A körülmények teljesen világosak.

Az ároktól az országút széléig emelkedő enyhe lejtő közepén rajzolódott ki a nyom, mögötte vastag hóréteggel takart fa állott. Az országút és a lábnyom közötti területet szűz hó takarta, s a fehér sík egységét sehol sem bontotta meg a külső beavatkozás legkisebb jele sem. A hó lágy volt, formálható, nem porhanyó, mint a nagy fagyok idején.

És a lábnyom valóban lábnyom volt. Nagy, széles talpú, amerikai típusú cipő lenyomata, öt szögnyommal a sarkában. A hó tisztán és simán nyomódott le a cipő alatt, s a felületén nem voltak pelyhek, tehát a nyom a hóesés elállta után keletkezett. A körvonalak mélyek és határozottak voltak.

Pontosan a lábnyom fölött terültek szét a fa szélső ágai, néhány vékonyka hótakaró vessző. A hótakaró mindenütt teljesen sértetlen volt. Amikor a férfiak könnyedén az ágakhoz értek, egész hódarabok hullottak a földre. Felülről semmit se lehetett volna tenni anélkül, hogy az ágról le ne rázkódjék a hó.

A lábnyom mögött csak tiszta fehér hófelület terült el.

A két ember felment az enyhe lejtésű domb tetejére. A másik oldalon ugyanoly érintetlenül ereszkedett lefelé a fehér lejtő, s mögötte újabb, még szélesebb, még fehérebb emelkedő terült szét. A másik láb nyomát sok kilométernyi fehér területen hiába kereste a két férfi.

Amikor visszafordultak, szemükbe ötlött lépéseik nyomának kettős sora, amely olyan szép szabályosan húzódott egymás mellett, mintha szándékosan és vigyázva alakították volna ki. S a két sor között, egy nyomgyűrű közepén, más, hatalmasabb láb lenyomata nézett feléjük, hát lehetséges?

– Miért ne?

A lábnyom éntőlem a levegőben is békésen ellehet. Felőlem ez a nyom a levegőben is megvetheti a lábát.

Miért is ne?

Olvasztott üveg a hideg, kékes levegő. Az ablakon túl kocsonyásan remeg. Olyan tömény, hogy bárhol fennakadhat és megmaradhat benne egy lábnyom.

– Nem lehet veled beszélni. Most sem. Berúgtál, Bandi.

Es Ráduly József, a mindig borotvált arcú és „ápolat agyú koma” már át is siklik a gramofonszövegébe: „nem tudom, miért nem borotválkozol, mióta látalak borostásan, Bandi fiam?”

– Amióta itatsz. Vagy reszket a kezem, és nem merek hozzáfogni, vagy olyan súlyosnak érzem a karomat, hogy nem tudnám felemelni. Egy olyan éles és veszélyes műszert, mint egy borotva, mégsem adhattok a kezembe... Hát nem borotválkozom.

– Lehúdom én neked.

– Egyszer a feleségem, akkor még nem német feleségem is megborotválta. Kificamadott a kezem. És ő erősködött... Ma is bánom, hogy leültem neki. Hogy elhittem, hogy rá vagyok szorulva. Úgy forgatott, mintha pelenkázott volna. Borotvával a kezében. Ahogyan az arcomon a kést végighúzta... És közben látni azt a fene öntelt, győzedelmes, jótevő pofát. Nem vettem észre, hogy már akkor német pofája volt! Többé senkinek nem engedem. Csakis a halottmosónak.

– Na jó. De ha reszket a kezed, akkor nem vagy tökrészeg.

– Nem vagyok.

Koma pipára gyújt, ráérősen szortyogtatja, hosszan néz.

– Hát akkor előbb azt mondd meg nekem, Bandi fiú, hogy az a lábnyom lehetséges-e. Utána aztán részeg lehetsz. Ismét.

– Százféléképpen is lehetséges. Szólok az öcsémnek, szerez egy negyvenhármas fél bakancsot, egy horgászbót, és kész... Csak egyet emlétek a számtalan lehetőség közül. Ingyen!

– Hehe. Nem jó. Elfelejtetted, hogy a koma, az a Boura a havazásban indult el, s közben a szeme láttára állott el a hóhullás. Nem látott senkit horgászbóttal ügyködni, csak egy, mindenféle szerszám nélkül arra járó idegent, akivel felfedezte a nyomot. Egyebet mondj!

– Unom. De ki lehetne találni mást is. De be vagyok rúgva. Ezért én most hazamegyek. Nem ezért megyek, de megyek.

Ráduly József megijed, hogy tényleg elmegyek, ő ottmarad. A lábnyomával. Nekilődül, kérlel, bizonykodik.

– Nem hülyéskedésből kérdem. A németek elől átmentem az angolokhoz, és berukkoltam, jól tudod...

Mind a két kezemet felemelem, felmutatom, rázom az ujjaimat.

– Ennyiszor hallottam. Milliószer elmesélted. Hős voltál. De én megyek.

– ...különleges kiképzőtábor. Mindenféle nációból voltak ott komák. Bevetések. Hogy is maradtam meg... Csoda.

– Csodák nincsenek. Hazamegyek.

Körülöttem üveglevegő, és én hullámokban terjedek.

Hazáig.

Tuti, hogy nyomot se hagyok.

Ha hullámzok.

Hát, ha hullámzok, akkor nem hagyok nyomot!

ITT AZ IDŐ NEM TELIK

Ki voltunk nyúlva a fáradságtól, koma. Pihentettek, de hiába... A pihenés csak arra jó, hogy eszedbe jusson, milyen fáradt vagy. Nem szabad sokat pihenni, csakis a legszükségesebb keveset. A felgyűlt fáradság és félelem képes úgy megnőni, hogy elveszíted az ítélőképességedet, és már úgy véled, hogy ehhez az állapothoz képest a halál csak könnyed lepkefing.

És ijedtedben várni kezded a halált.

Nem a haláltól félsz, ami csak egy szűnyogcsipés, hanem az a legnagyobb gondod, vajon ezt a mindenén túlnövő félelmet nem kell-e még *utána* is elszenvedned. Pihenhetsz, koma, hogy elmúljon a félelmed, az csak növekedik.

És akkor neked nyiksz. Na, mondom, ezt nem szabad kivárni, hogy a félelem nőjön, nőjön, versenyt kell szaladnom veled, és talán elhagyom. De nem szabad időt veszíteni.

Csak állandóan futni előle. Inni egy istenesen nagyot, aludni rá egy kiadósat, aztán talpra, „vigyázzba, húzd ki magad, koma”, és mondom, „szolgálattételre jelentkezem”.

– „Kipihente magát?”

– „Amennyire szükséges.”

Hogy aszondja, nem hiszi. És aztán miért nem akarok maradni. Mondom: „itt az idő nem telik.”

Hogy miért nem telik jól az idő? Így kérdezett vissza.

Mondom, nem hogy nem jól, egyáltalán nem telik...

Azt hitte, legénykedem. De aztán elküldtek egy egészen elit kiképzőtáborba. Inkább olyan formaellenőrző tábor volt. „Acélizom, acélideg” – no, ilyeneket válogattak. Mind kipróbált komák voltunk, de nem sokan, és önkéntes alapon. Figyelmeztettek, vissza lehet lépni, reguláris egységhez oszتانak be. Az ember fárad, kimerül, egyszer csak elpattan valami, és akkor többet nem szabad kockáztatni, ők köszönik, hogy eddig, és megértik, ha most vagy ezentúl...

Szóval szűrni, válogatni kezdtek. Ugye, az izmokkal nem is igen volt baj. Mint az acél. Néhányunkat elkülönítettek, egy koma vett kezelésbe, aki olyan szlávosan, lágyan ejtette a szavakat. Gondolom, lengyel lehetett. Sok volt ott a lengyel. Akiiket kiválogattak, azokkal sorra mind szóba állt ez a lengyel. Hoszszasan, többször is. Mindenről faggatott, ráérősen, aprólékosan.

Bosszankodtunk ugyan, de azért mondogattuk, amit az okos lengyel koma hallani akart.

Azt kérde tőlem, miért jelentkeztem ilyen gyorsan, miért nem maradtam még a pihenőtáborban.

– Elmondtam tisztességgel a komának, hogy nem akarok olyan helyzetben lenni, amiben nem telik az idő. Nekem szaladni, vágatni kell. Mert akkor telik az idő. És majd csak hoz valamit az idő. Csak történik valami, míg egy helyben ülve, ugye...

Előadtam neki becsületesen, hogy mi a viszony a félelem és a halál mint lepkefing között.

És megmondtam tisztán, hogy a halált is bekebelező óriási félelem helyébe én egy nagy-nagy kíváncsiságot építke be magamba.

Ez úgy van nálam, mondtam őszintén a lengyelnek, *mintha én kettő volnék*.

Egy: jövök, megyek, tevékenykedem fáradhatatlanul, én, aki, ugye, lát-szom, itt vagyok előtte.

Kettő: vagyok egy irtó kíváncsi másik is, aki nem lát-szom, és aki láthatatlanul állandóan figyel.

Aki csak úgy elkönyököl.

És figyel az első. Csak úgy elkönyökölök, és figyelem magam: lássam, mi történik velem. Ha egy helyben topognék, a *másik* láthatatlanul ösztönöz, noszogat, nem hagy szétfolyni, széthullani. Mindenre kíváncsi.

Kíváncsi vagyok. Arra is, hogyan halok meg, ha netán úgy alakulnának a dolgok. Előbb halok meg, mint a kíváncsiságom.

Így aztán mindennap megborotválkozom, mert olyan idők járnak, hogy akármelyik órában: nyiksz.

Kíváncsi leszek rá. De annyit máris tudok, hogy egy rendesebb holttest lesz: mégiscsak frissen borotvált, ahogyan az illik, szóval mutatok valahogy, na. Van egy pofája az ügynek. Illem, tisztelet: nagy szó. Ezt máris büszkén előre látom, és a kíváncsiságom is megkapja majd azt, ami őt joggal megilleti.

Így aztán másképpen élek, ha tudom, hogy egy nagy kíváncsiság marad utánam, nem pedig a marha nagy, büdös félelem...

„Hát ez érdekes”, azt mondja a lengyel.

Érdekes, mondtam én is, és megbízható. Naponta borotválkozom. Meg dolgokra vállalkozom. Meg minden.

Hogy így eloszthattam magamat kettőbe – nyugodtabban élek!

...Na, és ha megússzuk ezt a nagy szart, akkor iszom egyet, és egyesülünk, szóval egyesülök magammal.

A koma nem tudta eldönteni, hogy marhászkodtam, bosszantottam vagy mifene, és olyan álcázott pulykaképet vágott, hogy. És azzal sem volt szerencsém, hogy éppen borostás volt.

A lengyel szemtelenül ritkán borotválkozott, azt hitte, hogy ez neki előjoga. Nem is láttam ilyent egyetlen seregben sem. De ha neki a pszichológiai hadviselés ügyéért ezt is megengedik, ám legyen. Rajtam ne múljék a 20. századi hadászat megújítása, bár azt nem szerettem, hogy Hitlertől ilyen nagy távolságra harcolnak a pszichológus őrnagyok.

Célzásnak vehette, amit elmondtam. Helytelenül. Mert benne van minden katonai rendszabályzatban, hogy borotválkozni kötelesség. Ez a legértelmezebb előírás.

Tisztelet, amit kiérdemelsz magadtól, tiszteled veled a világot, élőket, holtakat is. És praktikus, mert a fenébe, ha szétverik a pofád, frissen borotváltan az se annyira kellemetlen, és a szanitécek is másképpen állnak a hordágyad mellé...

Akinek a seregben szabad borotvátlanul flangálnia, annak egyebet is szabad.

Akinek a seregben szabad borotvátlanul flangálnia, arra több hatalmat ruháztak. A feladványt is csak egy borotvátlan tiszt, ez a lengyel őrnagy engedhette meg magának.

Azt mondta a lengyel, hogy fontos, nehéz megbízatás vár azokra, akiket kiválasztanak. Ezért neki a teleményességünket, lelki teherbíró képességünket is mérnie kell.

Mérte, méricskélte, de a fene se tudta, mit akar a lábnnyommal.

Mint az iskolásoknak, a kezünkbe nyomta a legépelte esetet, amelyben a Boura nevű fickó a behavazott mezőn egyetlen lábnyomot talál. Másnapra írásban adjuk be elemző véleményünket.

Ekkor már egyágyas szobákban laktunk, késő estig törtem a fejem, leírtam néhány elképzelhető magyarázatot, másnap odaadtuk neki, és ő sorra mindegyik elképzelést, mindegyik magyarázatot visszaverte. Megcáfolta.

És megismételte a kérést: másnapra találjunk új magyarázatot. Volt olyan cimbora, aki hiába akart irtó okosnak akart látszani, ő is csak ült, ült, olvasta a gépelt lapokat, izzadt és tajtékzott.

Engem is kihozott a sodromból a lengyel.

Na, mondom neki másnap, mikor az én újabb írásbeli értékelőmet is kérte, őrnagy úr, én több ellenőrző dolgotat nem írok. Nem erre jelentkeztem. S különben is egyszerű a dolog, minek rá papírt, időt fecsérelni.

Miért olyan egyszerű, nem fejteném ki?

Ki én!

Az a nagy kérdés, hogy miért, milyen szempontból érdekel minket ez a lábnyom.

Ha küldetésben vagyunk, de véletlenül utunkba kerül ez a jelenség, hát meggyünk tovább, tőlem igazán elfér azon a mezőn, engem nem zavar, me-

gyek, és teljesítem a kötelességemet. Ha pedig valahol valóban észleltek egy ilyen lábnyomot, és az a feladat, hogy erre magyarázatot keressenek, akkor, ugyebár, már egészen más a leányzó fekvése.

Ráncolja a homlokát a lengyel, s azt mondja, „a második esetre koncentráljon. Lehetségesnek tartja? Mivel magyarázza? Mint látja, ott vagyunk, ahonnan elindultunk. Tehát: lehetséges?”

Hát, így első látásra nem lehetséges, őrnagy úr.

„Na, és másodikra?” A cimborák röhögnek. Másodikra sem.

„Hát akkor mi a helyzet? Csodának tartaná?”

Talán.

„De maga nem hisz a csodában!”

Hát, nem nagyon hiszek a csodákban.

„Tehát, akkor lehetséges vagy nem? Csoda vagy nem az az egyetlen lábnyom a hómező közepén?”

Nézze, mondom a komának nagyon keményen, azt énnekem látnom kellene. Azt a nyomot. Akkor döntenék, hogy micsoda.

„Nocsak, nocsak, tovább, tovább, hogyan?”

Hát, ugye, ha meglátnám azt a nyomot azok között a körülmények között, amelyeket már jobban fújok, mint a *Miatyánkot*... s volt pofája félbeszakítani!

„Maga tudja a *Miatyánkot*? Megkérhetem, mondja el nekünk is?”

Majdnem felsültem, mert gyerekkorom óta ritkán gyakoroltam, de kivágtam a rezet, ledaráltam, mint a vízfolyás. Bandi fiam, te tudod a *Miatyánkot*?

– Nem tudnám felmondani.

– Helytelen. Legalább egyetlenegy közismert szöveget be kell vágni, hogy ha megszorulsz, legyen viszonyítási alapod.

Na, mondom a komának, ha az ismert körülmények közepette megpillantánám a lábnyomot, akkor ezáltal egyértelműen kiderülne, ugyebár, hogy: lehetséges. „Ugye, ugye?” – somolygott a lengyel.

Pillanat, őrnagy úr: ismét leszögezem, annak, hogy lehetséges legyen, az a feltétele, hogy lássam. Ha látom, akkor azon kezdek gondolkozni, hogy csoda-e vagy mifene.

Na már most: igazi csoda az, ami egyszeri és megismételhetetlen!

Ha tehát én látok egy olyan lábnyomot, amelyet hasonló körülmények között már látott két illető – akkor ez nem csoda. Feltéve, hogy igaz, feltéve, hogy megtörtént ez a lábnyomos sztori. És, gondolom, megtörtént, mert azért nem olyan okos fiú maga, hogy csak úgy kitalálja – mondtam a szemöldökét ráncoló lengyelnek.

Ha nem csoda, akkor kísérletezni kell, jelzett körülményekbe állítani embereket, mondjuk, a falusi rendőrök, biztosok feladatkörébe lehetne utalni. De őrnagy úr, ez semmi esetre sem tartozhat ránk! Ránk, akiket mégiscsak egyébre képeztek ki. De ha a dolog nem történt meg, ha a történetet az őrnagy úr csak mint feltételezettet adta elő nekünk, és mégis megesik, akkor ez: *amíg egyszeri, addig csoda* – és csoda a javából.

Különös – mert megjósolt – csoda.

Akkor lehet gondolkozni azon: hogyan, miért jósolhatták meg, mi a jelentése, és a többi és a többi. No, de amíg nem látom a lábnyomot, addig ez az egész csak üres duma.

És nem fair a játék, mert nem tudjuk a legfontosabbat, amit az őrnagy úr tud: megtörtént-e az eset, amivel a napjainkat elrontotta...

A lengyel kicsit megtorpant, de nem győztem, mert másnap közölte: „Engedélyt kaptam, megkísérélhetjük a dolgot: kipróbálhatjuk, hogy látnak-e a szóban forgó körülmények között lábnyomot. Utána majd elárulom, hogy maguk

látták-e elsőnek vagy sem, hogy megtörtént-e valaha, amiről itt vélemény-cserét folytattunk.”

Így aztán vártunk. Fokoztunk. Erőnlétet. Készenlétet.

EGY EMBER MEGY AZ ÚTON

A cimborák gyanakodtak, hogy tud valamit a koma, a lengyel. Hogy van valami a dologban, épp csak mi, buták képtelenek vagyunk a nyitjára bukkanni.

Rühelltem a lengyelt, a fene a jó dolgát, nem szeretem az ilyen okosakat, bölcs pszichológusokat, akik azt képzelik.

Egy reggel kihúznak az ágyból, autóba dugnak, és visznek.

Lanyha havazás, friss hóréteg az úton. Megállunk egy helyen, még havazik, megtömöm a pipámat, és kíváncsian figyelem magam.

Egyszer eláll a hó, kinyitja a koma a kocsiját, és int, induljak el az úton.

Én elindulok, az út kettőbe szeli a mezőt, eltűnik a kanyarban egy domb mögött. A mező szélén fa. Százával találni ilyen tájrészletet.

Hát kíváncsian megyek, mendegélek, élvezem is a friss levegőt, és a többi, és a többi. De azért izgulok, lóbálom a karom, ruganyosan, mindenre felkészülve lépdelek...

És a kanyar mögül bandukol velem szembe egy koma. Majd elröhögtem magam, de őszintén: egy kicsit izgalmamban is.

Azt hittem, egy cimborára leszek, aki felbukkan.

De nem, valóban idegenek voltunk egymás számára.

Hát, megyek szembe vele, jön ő is, néz, nézelődik. Nézzen, én elmentem mellette, amin ő eléggé csodálkozott.

Tétován visszafordult, én is megálltam.

Kivertem a pipámból a hamut, és megérdeklődtem: „Na, mi van, koma, maga is lábnyom-ügyben tapos?”

Az idegen nem viszonzta a vigyorgomat, hanem gyanakodva, de bevallotta, hogy igen, azt keresi.

Na, mondom, vigyázzon, mert ha sokáig keresi, meg is találja. Felcsattan: „Hogyan, én nem azt keresem?”

Nem, mondom, nem keresem, de ha meglátom, ugye, az már más tál tészta. Na, isten, isten, mentem tovább.

A domb mögött másik kocsiját, benne a lengyel. „Megvárjuk, míg havazni kezd, vagy megyünk?” – kérdelem tőle, de ravasz volt a lengyel, és azt kérdi, szerintem mit tegyünk.

Menjünk, mondom.

Máshova vittek, nem a régi épületbe, nem vissza a szobámba. De amilyenek ezek a havazó, téli napok, hogy meg-megáll a hóhullás, aztán megint havaz. Ahogy elindultunk, mindjárt utána ismét hullani kezdett a hó.

Megkönnyebbültem ágyba fekszem, alszom is valamennyit, megint felvernek, autóba dugnak, visznek.

Furikáztunk, míg elállt a hóhullás.

Nyitják a kocsiját, intenek.

Indulok.

Kinn az úton egy kicsit megnyugodtam, már azt a kurva lábnyomot látom is jobban esett volna, mint ez a folytonos ráncigálás.

Megálltam, pipára gyújtottam, és aztán mendegéltem. Hát, nem hiszed el, ki a fene jön velem szembe, ha nem a lengyel?!

Erősen veszélyes jókedvem kerekedett. Lassítottam a lépést, ő is. Lassan haladtunk, de végül mégiscsak egymás mellé értünk.

Megállt.

Én is.

Egy ideig hallgatott, aztán megunt, és a mezőt fürkészve azt kérdezte: „Látja ott a lábnyomot?”

Hol kellene látnom, nem látok semmit.

„Én sem”, azt mondja a lengyel őrnagy, végtelenül egyszerűen.

Na jó, mondom, akkor áldás, békesség, indulok a magam útján.

„Várjon”, szólt utánam, és visszafordult.

Együtt mentünk az autójáig.

Beültünk, ő is rágyújtott. „Tudja, hogy a bajtársai között akadt, aki látta a lábnyomot?” Nem hiszem.

„Elhíheti.”

„A mezőről mindenkit külön szobába vittünk. Kicsit pihentek, majd meglepetésszerű, gyors, de különben érdektelen rutintesztnek vetettük alá őket. Kevesen értek el pontos, jó eredményt... Maga szerencsés ember. Túlélő típus.”

Mondtam, hogy örülök, őrnagy úr, de mi a helyzet a lábnyommal, na, és a cimborákkal.

„Az eredeti lábnyomot, uram, nem látta senki. A sztorit egy író találta ki.”

Fene a jódolgát... És akik látták a nyomot?

„Azokat – mondta fáradtan a lengyel – egy időre még pihentetjük vagy átvezényeljük. Különben hogy van a másik maga? Mert emlékszem ám, hogy magában kettő van magából!”

Köszönöm, jól vagyunk, mert jól számítottunk.

Udvariasak, borotváltak, tisztességtudóak voltunk.

Mert meggy két ember a behavazott úton, és vár rájuk egy párbeszéd.

Hát a szentségit, uram, én megvárom, hogy a másik kezdje el, ne én tudakoljam, hogy: uram, látja ott azt a lábnyomot?!

